Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201740101 Zaaknummer: Z/26/149414

Portefeuillehouder(s): T.M.M. Kok

Voor vragen
Naam: Sander Geertsen
Telefoon: 06-15040936
E-mail: s.geertsen@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Stand van zaken huisvestingsdossiers vluchtelingen en statushouders (Q3-2026)

Aanleiding voor deze kennisgeving
Op 11 maart 2025 informeerden wij u voor het laatst schriftelijk over de stand van zaken huisvestingsdossiers vluchtelingen en statushouders[1]. Met name gezien de ontwikkelingen rondom de Spreidingswet is een nieuwe update op zijn plaats.

Het doel van de Spreidingswet is de opvang van asielzoekers evenredig over gemeenten te verdelen. Gemeenten hebben hiervoor een taakstelling opgelegd gekregen. Als gemeenten niet (kunnen) voldoen aan de taakstelling, is een eventuele uitruil met taakstellingen opvang Oekraïners en huisvesting statushouders mogelijk.

De gemeenten in de Liemers werken nauw samen op het terrein van asiel en opvang. Bij de voorbereiding van de tweede cyclus (2026-2028) van de Spreidingswet hebben de gemeenten gekeken op welke wijze zij gezamenlijk kunnen voldoen aan de taakstelling asiel. Afgelopen april heeft het Rijk voor de eerste cyclus van de Spreidingswet (2024-2026) het interbestuurlijk toezicht (handhaving) opgestart.

Relevant beleidskader
Vreemdelingenwet, Huisvestingswet, Wet inburgering, Spreidingswet, Tijdelijke wet Oekraïne.

Inhoud van mededeling

Vooraf
Zoals bekend wil ook het kabinet Jetten regels om ervoor te zorgen dat er minder vluchtelingen naar ons land komen. Die zijn er voorlopig nog niet. Tot die tijd werken wij in de Regio Arnhem[2] met andere gemeenten, provincie Gelderland en COA aan de realisatie van de opgaven voor opvang en huisvesting.

[1] Ons documentnummer Z/25/132648/201685837.
[2] De Regio Arnhem is een van de zeven subregio's van de Provinciale Regietafel Migratie en Integratie (PRT) in Gelderland. Onze subregio omvat de gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar.

Onderzoek ongeziene woonmogelijkheden

In onze kennisgeving van 11 maart 2025 gaven wij aan dat uit de inwonersraadpleging (PWE), die we samen met de gemeenten Duiven en Zevenaar hebben gedaan, geen nieuwe locaties voor vluchtelingenopvang en huisvesting voor naar voren zijn gekomen. Na de gemeenteraadsverkiezingen hebben we De Thuisgevers in samenwerking met Rogeo B.V. gevraagd om een onderzoek naar ongeziene woonmogelijkheden te doen. Zij maken gebruik van een speciaal ontwikkelde GIS-scan, die locaties en objecten aan de hand van datasets als bestemmingsplannen, topografie, bebouwingsinformatie en milieugegevens op kansrijkheid beoordeeld. Half oktober bespreken we de eerste resultaten. Als hier weer geen nieuwe locaties uitkomen gaan wij een vastgoedmakelaar benaderen met een gerichte vraag om verhuurbare woningen/bedrijfspanden te vinden die voldoen aan de locatiecriteria voor huisvesting statushouders en nareizigersopvang. Ons college wil namelijk net als de andere drie colleges in De Liemers in gezamenlijkheid de taakstellingen voor vluchtelingenopvang en huisvesting behalen.

Herziene verdeelbesluit, eerste cyclus Spreidingswet

In het herziene Verdeelbesluit Gelderland 2024 van de toenmalige Minister van Asiel en Migratie van 8 december 2025 is bepaald, dat de Liemerse gemeenten uiterlijk per 31 december 2026 maar liefst 628 opvangplaatsen beschikbaar moeten stellen. In de capaciteitsraming van 2024 was dit 513 en in het initiële verdeelbesluit van medio 2025 was dit 532.

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Gerealiseerd
Doesburg	51	0
Duiven	270	270
Westervoort	80	0
Zevenaar	227	227
De Liemers	628	497

De Liemers levert de eerste cyclus tussen de 97% en de 79% van de tussen 2024 en eind 2025 fluctuerende taakstellingen. Dat is ruim boven het landelijk gemiddelde.

Over onze gemeentelijke opgaven in het kader van de Spreidingswet hebben de vier gemeenten van het COA op 29 juni 2025 een brief ontvangen. Deze brief hebben wij op 10 juli 2025 samen met de colleges van de gemeente Westervoort en Zevenaar beantwoord. In de bijlage treft u een kopie van dit schrijven aan. Op 2 september 2025 heeft de gemeente Duiten een bestuurlijk gesprek met het COA gehad. Hierin kwam onder andere de opvang (short stay) van nareizigers in een leegstaand kantoorpand aan de orde en onze huidige bijdrage hierin van maar liefst 270 plekken. Verder is afgesproken dat het COA de gemeente Duiven een rectificatie stuurt. Deze brief is 4 mei door het COA verstuurd.

Op 9 april 2026 ontvingen de gemeenten Doesburg, Duiven en Westervoort een brief interbestuurlijk toezicht Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvang van huidige Minister van Asiel en Migratie. Het toezicht gaat over de eerste cyclus van de Spreidingswet. Cyclus 1 en 2 overlappen gedeeltelijk. In de brief staat dat de drie gemeenten op trede 2 (*Informatie opvragen en valideren*) van het interbestuurlijk toezicht geplaatst omdat naar zijn informatie geen van de drie gemeenten asielopvangplekken had gerealiseerd.

De gemeente Zevenaar heeft deze brief niet gehad omdat deze gemeente een bestuurs- en samenwerkingsovereenkomst over de nareisopvang met het COA heeft. De gemeente Duiven heeft in mei 2024 al aangegeven deze overeenkomst voor de nareisopvang ook te willen. Dat is echter bij het COA vanwege andere prioriteiten blijven liggen zo blijkt mede uit zijn brief van 4 mei 2026, waarin ook de Duivense capaciteit van 270 opvangplekken voor nareizigers wordt bevestigd. Het COA prioriteerde een alternatieve locatie voor hotel Van der

Valk. De gesprekken met de vastgoedeigenaar van het Portniumgebouw zijn helaas op niets uitgelopen.

Bij brief van 12 mei 2026 hebben de Liemerse gemeenten, op basis van de bestuurlijke afspraken, naar de minister gereageerd. In aanloop van de voorgenomen fusie per 1 januari 2029 trekken de gemeenten ten aanzien van de drie nieuwkomertaakstellingen gezamenlijk op en maken zij afspraken over uitruil tussen de taakstellingen.

Op 26 mei 2026 ontvingen de gemeenten Doesburg, Duiven en Westervoort een vervolgbrief over het interbestuurlijk toezicht (eerste cyclus). De gemeente Zevenaar heeft een dergelijke brief niet gehad. De gemeente Duiven is teruggeplaatst op trede 1 (*Signaleren*) van het interbestuurlijk toezicht. De toezichthouder heeft inmiddels ambtelijk met de gemeenten Doesburg en Westervoort overleg gehad, maar zijn conclusies nog niet gedeeld.

Het kan zijn dat ondanks de Liemerse uitruilafspraak, Westervoort en Doesburg tijdelijk op trede 3 komen wanneer het Rijk besluit dat Westervoort en Doesburg niet hebben voldaan aan de verplichtingen in de eerste cyclus. Trede 3 (*Actief toezicht: afspraken over acties, termijnen en vervolg*) betekent dat er een bestuurlijk gesprek volgt. Mocht dit gebeuren, verwachten we dat Doesburg en Westervoort bij het nieuwe verdeelbesluit voor de tweede cyclus (uiterlijk 31 december 2026) weer op trede 1 komen door de huidige uitruilafspraak.

Liemerse samenwerking

De gang van zaken betekent dat de koers[3] die we sinds 31 oktober 2023 als Liemerse gemeenten hebben ingeslagen nog nadrukkelijker moeten uitstralen. Namelijk dat we gezamenlijk de taakstellingen van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar gemeenschappelijk invullen. Dit is het uitgangspunt voor een gezamenlijke langetermijnvisie voor vluchtelingenopvang en huisvesting voor statushouders. Deze koers wordt bij de totstandkoming van het nieuwe regionale plan van aanpak expliciet ingebracht zodat dit ook in het Plan Asielopvang Gelderland 2027-2028 terechtkomt en door provincie en Rijk wordt bekrachtigd. Dit is een harde voorwaarde van de toezichthouder om de uitruilafspraken te erkennen en op te nemen in het definitieve verdeelbesluit voor de tweede cyclus.

Capaciteitsraming, tweede cyclus Spreidingswet

De minister van Asiel en Migratie heeft in februari 2026 het aantal opvangplaatsen voor asielzoekers waaraan in de volgende twee jaren naar verwachting behoefte zal zijn, als bedoeld in artikel 2, eerste lid van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, gepubliceerd. In totaal 88.000 opvangplaatsen.

Voor de opgave van de Spreidingswet moeten de plekken uit de nieuwe capaciteitsraming (tweede cyclus) van 1 juli 2027 tot 1 februari 2028 beschikbaar zijn om mee te tellen voor de opgave. Ook noodopvang telt mee als het voldoet aan deze termijn of ingezet wordt als overbrugging naar reguliere opvang. De tabel hieronder bevat een overzicht van de indicatieve verdeling per gemeente in de Liemers.

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Gerealiseerd
Doesburg	47	0
Duiven	131	270
Westervoort	72	0
Zevenaar	217	227
De Liemers	467	497

[3] Zie onze kennisgeving van 31 oktober 2023 met documentnummer Z/23/111337/201631035.

Voortgangsinformatie

De informatie uit deze kennisgeving komt uit het dashboard van het PRT Gelderland, dat op 22 juni 2026 binnen de Regio Arnhem besproken is. Onze regio blijft, ook in het te actualiseren regionale plan van aanpak, inzetten op:

1. Opvang Asielzoekers
2. Opvang Oekraïense Ontheemden
3. Huisvesting Statushouders

Verder zetten wij in op:

4. Inburgering en begeleiding nieuwkomers

1. Opvang Asielzoekers

De recente capaciteitsraming voor de tweede cyclus Spreidingswet is voor De Liemers 161 asielopvangplekken lager dan het herziene verdeelbesluit voor de eerste cyclus. Op dit moment levert De Liemers 106% van deze raming in de vorm van (hotel)opvang voor nareizigers. Voor de overcapaciteit van op dit moment circa 30 plekken maken we geen uitruilafspraken met andere gemeenten buiten de Liemers. Deze capaciteit is nodig om wisselingen in het opvanglandschap op te vangen.

Binnen de Liemers hebben we uitruilafspraken gemaakt. Duiven en Zevenaar zetten in op de opvang van nareizigers in het kader van de Spreidingswet. Zo worden Doesburg en Westervoort hiermee ontlast en deze gemeenten helpen de andere twee weer met het behalen van hun taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Hierbij geldt dat per 3 asielzoekers 1 statushouder wordt gehuisvest. Het college benadrukt dat de Liemerse gemeenten nadrukkelijk moeten uitdragen dat de taakstellingen van Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar gezamenlijke opgaven zijn.

Uiterlijk 1 december 2026 levert de Commissaris der Koning bij de minister van Asiel en Migratie het provinciale plan van aanpak in. Hierna neemt de minister een verdeelbesluit waarbij de taakstelling per gemeente wordt vastgelegd.

Door de vier separate collegebesluiten creëren we juridische en bestuurlijke borging voor de uitruilafspraken voor de aankomende cyclus van de Spreidingswet. Het college erkent dat de verhoging van de taakstelling voor de huisvesting van statushouders om extra aandacht vraagt. De voortgang van de afspraken rondom de asielopgave en de huisvesting van statushouders binnen De Liemers wordt ambtelijk en bestuurlijk gevolgd. Op basis van de resultaten kunnen maatregelen genomen worden om de realisatie van de afspraken te borgen.

2. Opvang Oekraïners

De taakstelling (resultaats- en inspanningsverplichting via PRT) bedraagt voor De Liemers 643 opvangplekken. Op dit moment levert De Liemers 123% van de taakstelling.

Gemeente	Aantal opvangplaatsen	Gerealiseerd
Doesburg	96	140
Duiven	165	180
Westervoort	116	141
Zevenaar	266	331
De Liemers	643	792

3. Huisvesting Statushouders
De taakstelling voor geheel 2026 bedraagt voor De Liemers 169 te huisvesten statushouders. Per 1 augustus 2026 leverde De Liemers 36% van de taakstelling.

Gemeente	Aantal statushouders 2026	Achterstand 2025	Gehuisvest 2026	Restopgave 2026
Doesburg	19	-10	4	5
Duiven	44	34	19	59
Westervoort	27	9	28	8
Zevenaar	79	7	30	56
De Liemers	169	40	60	128

4. Inburgering en begeleiding nieuwkomers
Zodra iemand gehuisvest wordt binnen onze gemeente, wordt het inburgeringstraject opgestart. Geregeld wordt dit ook gedaan vóór de huisvesting plaatsvindt, wanneer iemand aan de gemeente gekoppeld is en op een locatie verblijft die voldoende dichtbij is om alvast te starten met de begeleiding en taallessen.

Er wordt maatschappelijke begeleiding geboden vanuit het Refugee Team. Dit traject duurt gemiddeld acht maanden, met mogelijkheid tot verlenging. Hierbij worden statushouders wegwijs gemaakt in de eigen nieuwe buurt en de maatschappij in het algemeen. Ze worden geholpen met zaken zoals inschrijving bij huisartsen, scholen, etc. Daarnaast wordt het participatieverklaringstraject afgenomen, worden zij in het begin financieel ontzorgd en volgen ze de training ‘omgaan met geld.’ Deelname aan sociaal-culturele activiteiten wordt gestimuleerd en er wordt ook een cursus digitale vaardigheden geboden. Voor de nazorg vindt er een warme overdracht met Santé partners plaats.

Naast de maatschappelijke begeleiding, voert een consulent van de gemeente de brede intake uit. Hierbij wordt aan de hand van gesprekken en een leerbaarheidstoets het Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) opgesteld. Er wordt samen met de inburgeraar bepaald of de B1-route, de Z-route of de onderwijsroute gevolgd zal worden, waarna iemand start met het bijbehorend traject.

Westervoort, 22 september 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen:

Registratienummer:	*Omschrijving:*
1. 201740086	Beslispunten Liemerse gemeenten uitruil Spreidingswet

Verdere informatie:

n.v.t.